

РЕШЕНИЕ

№ 1448

гр. София, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-3, в публично при закрити врати заседание на шести ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Венета Цветкова

при участието на секретаря Румяна Люб. Аврамова
като разгледа докладваното от Венета Цветкова Търговско дело №
20221100902397 по описа за 2022 година

Предявен е иск с правна квалификация чл. 405, ал. 1 КЗ.

Ищецът „Т.Х.“ ЕООД , ЕИК: **** е предявил срещу Застрахователна компания „ДЗИ - О.З.“ ЕАД ЕИК: **** иск с правна квалификация чл. 405 КЗ - за заплащане на сумата от 75 695 лева /след допуснато увеличение на иска до пълния размер на претендираното вземане/, представляваща общо дължимото застрахователно обезщетение по имуществена застраховка Каско за лек автомобил Порше Макан с рег. № ****, по застрахователен договор /застрахователна полица/ № 440121213119102 от 15.10.2021г., за вредите, настъпили от застрахователно събитие – кражба на застрахованото МПС на 29.01.2022 година. Претендира и законна лихва от датата на исковата молба /уточнение по молба от 18.07.2023 година на л. 77 от делото/ и разноските по делото.

Ищецът твърди да е собственик и като такъв е сключил с ответника действителен договор за имуществено застраховане „Каско“ по отношение на притежаваното от него МПС за застрахователна сума от 78 000 лева, която е и действителната стойност на автомобила към момента на сключване на договора. Сочи, че в срока на действие на договора е настъпило събитие – отнемане на МПС – покрит застрахователен риск, за което своевременно е уведомен застрахователят, както и са представени всички изискани от последния документи, необходими за определяне и изплащане на застрахователното обезщетение, в изпълнение разпоредбите на чл. 403 и чл. 404 ТЗ. Счита постановеният отказ за изплащане на обезщетение за незаконосъобразен.

Във връзка с възраженията на ответника, настоява, че застрахованият автомобил е идентифициран по съответния ред, предвиден в ЗДвП и Наредба 1-45/2000 година, както и е

преминал през изискуемите проверки за техническа изправност и годност за експлоатация.

Ответникът е депозирал в срок отговор, в който оспорва иска по основание и размер.

На първо място, оспорва да е сключен действителен застрахователен договор, като намира представения за нищожен поради липса на възможен предмет и годен за застраховане обект. В тази връзка сочи, че лек автомобил „Порше Макан“, рег. № СВ ****, рама № WP1ZZZ95ZHLB50009 към датата на сключване на договора е бил негоден за движение по пътищата /вследствие претърпяна тотална щета/, а преминалият на оглед при ответника автомобил не е идентичен с процесното МПС, което се твърди да е откраднато.

На следващо място, оспорва настъпване на застрахователно събитие, вкл. при твърдените в исковата молба конкретни обстоятелства.

Счита и че е налице изключен застрахователен риск по т. 9.2, Раздел I от ОУ, тъй като процесното МПС е било обект на престъпление и/или е било обявено за издирване от компетентните органи като противозаконно отнето в или извън страната към момента на сключване на застрахователния договор и анекса към него.

Допълнително намира, че не дължи заплащане на обезщетение, тъй като събитието е настъпило при неупражнена грижа на добър стопанин, и е оставено незаключено и небезопасено, вследствие на което е настъпила кражбата. Твърди и че е налице хипотезата на чл. 363 КЗ и т. 3.5 и т. 3.6 от Раздел I от ОУ за отказ за заплащане на обезщетение, тъй като че застрахованият не е предоставил вярна и точна информация за обстоятелствата, при които е настъпило застрахователното събитие.

Оспорва иска и по размер. Твърди че претендиращият частичен размер надхвърля пазарната стойност на автомобила към датата на събитието, както и с оглед неговото състояние, твърди надзастраховане. Намира и че има основание за намаляване на обезщетението по чл. 10.8. от ОУ.

В условията на евентуалност прави и възражение за прихващане, което съдът е приел за съвместно разглеждане в процеса, с дължими от застрахования 3-та и 4-та поредни вноски от застрахователната премия по застрахователен договор № 440121213119102 от 15.10.21 г. в общ размер на 1 974.22 лв. (две дължими вноски от по 987.11 лв.), които намира за дължими съгласно т. 5.5. Раздел I Общи положения /ако е договорено разсрочено плащане на застрахователната премия, при настъпване на застрахователното събитие неплатените разсрочени вноски стават предсрочно изискуеми и застрахованият е длъжен да ги изплати преди изплащането на застрахователното обезщетение/. Претендира разноски.

При така заявените от страните факти и обстоятелства и очертания предмет на спора:

В доказателствена тежест на ищеца по иска е да установи следните факти: 1) съществуването на сключен между страните валиден договор за имуществено застраховане по отношение на лек автомобил, собственост на ищеца; 2) настъпване на събитие, а именно кражба на застрахования автомобил, което съгласно договора е риск, който застрахователят покрива, което е настъпило и в срока на действие на договора; 4) наличие на щети по застрахованото имущество, които да са получени в резултат на събитието, т.е. съществуване

на причинна връзка между вредите и събитието; 5) размерът на претърпените вреди.

Ищецът носи тежест да докаже заплащане на всички застрахователни вноски по премията.

В тежест на ответника във връзка с направените от него възражения е да докаже последните, вкл.: 1) че откраднатият автомобил не е този, предмет на застраховане; 2) че е налице изключен риск, което с оглед твърденията в случая означава установяване на следните факти: че застрахованото МПС е изчезнало при обстоятелства различни от декларираните пред застрахователя; че застрахованият автомобил е бил обект на престъпление и е бил обявен за издирване като противозаконно отнет още преди сключване на процесния застрахователен договор; 2) че е осъществен фактическия състав на чл. 408, ал. 1, т. 3 КЗ, който включва установяване наличието на пряка причинно - следствена връзка между твърдяното от ответника неизпълнение на договорни задължения на застрахования и настъпването на застрахователното събитие, съответно на възможността да бъдат предотвратени вредите от същото или съответно – на чл. 363, ал. 4 КЗ, който включва - неточно обявеното или премълчаното обстоятелство от страна на застрахования по договора, което е оказало въздействие за настъпването на събитието.

Носи тежест да докаже и хипотеза на надзастраховане, както и размера на дължимите вноски по застрахователната премия и техния падеж.

О т представената по делото на л. 6 застрахователна полица № 440121213119102/15.10.2021 г. е видно, че между ищеца и "ДЗИ – Общо застраховане" ЕАД е валидно възникнало правоотношение от сключен договор за имуществено застраховане. Договорът е действителен, доколкото е спазена изискуемата от закона писмена форма - сключен е във формата на застрахователна полица и носи подписите на двете страни по сделката. С него ответникът е поел задължение да обезщетява щетите по застрахованото имущество, представляващо лек автомобил марка "Порше MACAN", с рег. № ****, причинени от настъпване на определени рискове по клауза "Каско+", която видно от представените Общи условия включва и обезщетяването на щети на МПС, получени от кражба на цяло МПС. Общите условия са станали задължителни за застрахования, тъй като се установява, че при спазване изискванията на чл. 348 КЗ са му предадени при сключването на процесния договор и от името на дружеството е заявено писмено, че ги приема, видно от изявлението, направено от негово име в самата застрахователна полица. Следователно, разпоредбите в тях представляват част от съдържанието на застрахователния договор, сключен между страните.

Видно от застрахователния договор, същият е с покритие до 14.10.2022 година, включително и МПС е застраховано за сумата от 78 000 лева, а застрахователната премия е дължима на четири равни вноски от по 987,11 лева, съответно с падежи на 14.10.2021 година, 14.01.2022 година, 14.04.2022 година и 14.07.2022 година.

Видно от представеното предложение – въпросник на л. 103, МПС е застраховано с един брой оригинален ключ.

От представеното по делото свидетелство за регистрация на МПС, което има характер на официален свидетелстващ документ според чл. 143, ал. 1 ЗДвП, се установява, че собственик на застрахования автомобил е ищцовото дружество, поради което именно в полза на ищеца възниква вземането срещу застрахователя за получаване на застрахователно обезщетение по сключения договор.

На следващо място, установи се, че по време на действие на договора е настъпило събитие със застрахования автомобил, а именно кражба, което представлява покрит по застраховката риск.

В чл. 3.5 и чл. 3.6 е предвидено, че при сключване на застрахователния договор, ЗАСТРАХОВАНИЯТ/ЗАСТРАХОВАЩИЯТ е длъжен да предостави МПС на ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ за оглед не по-рано от десет дни преди датата, посочена в полицата за начало на застрахователно покритие. Представител на ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ задължително извършва оглед и заснемане на МПС, което включва идентифициране, определяне на техническото му състояние и наличие на повреди и липси по МПС. Застрахованият е длъжен да предостави за оглед технически изправно МПС, в добро състояние с възможност за видимост върху всички детайли, да осигури пълен достъп до МПС с цел идентификация и да предостави всички заключващи механизми и устройствата за активиране на средствата за защита. От представения по делото протокол за оглед, подписан от представител на застрахователи и не оспорен по делото, не се установява застрахователят да е констатирал и удостоверил твърдения във отговора на исковата молба факти – увреждания по МПС, наличието на техническа неизправност или невъзможност или съмнения при идентификацията на автомобила.

В т. 9.2. от общите условия е предвидено, че застрахователят не покрива щети, които при сключване на договора за застраховка са обект на престъпление и/или са обявени за издирване от компетентните органи като противозаконно отнето в или извън страната. Според т. 9.1.22. застрахователят не покрива и щети, които са в резултат на кражба на цяло МПС, ако преди настъпване на застрахователното събитие МПС е оставено незатворено или незаклучено, или с работещ двигател, или ако контактните ключове и/или свидетелството за регистрация на МПС са оставени в купето на МПС.

Настъпването на събитието и датата на осъществяването му - от 21:00 часа на 28.01.2022 година до 08:00 часа на 29.01.2022 г., съдът приема за доказани от представеното Постановление на прокурор от Софийска районна прокуратура, което като официален документ има обвързваща съда доказателствена сила. Наказателното производство е спряно поради невъзможност за установяване на извършителя на престъплението – кражба на МПС в посочените в исковата молба период от време, дата и фактическа обстановка.

От заключението на изготвената съдебно-техническа експертиза се установява, че средната пазарна стойност на застрахования лек автомобил, определена към датата на събитието, по метода на пазарните аналози на българския пазар, възлиза на сумата от 75695 лв., към датата на сключване на застрахователния договор – 78 096 лева, като разликата между застрахователната сума и действителната стойност е незначителна и е в размер на

0.1229 %. Вещото лице е посочило, че информацията на предоставения от застрахованото лице на застрахователя ключ не може да бъде разчетена от специално устройство при официалния представител на марката автомобили, но ключът визуално отговаря на бележите на оригинален ключ /категоричен извод за това дали е оригинален също може да се направи единствено от завода производител/. Според вещото лице, предвид посоченото по-горе, не може да се установи на коя дата и час е отключван и пален лекия автомобил за последен път, както и колко километра е изминал. Вещото лице сочи, че в базата данни е видно, че лекият автомобил е бил в официален сервиз на марката на 24.02.2021 година, когато е отстранена повреда на кормилна рейка.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Както беше посочено, за да бъде уважен предявения иск с правна квалификация чл. 405, ал. 1 КЗ, която разпоредба е действаща, както към датата на която е сключен застрахователния договор, така им към датата, на застрахователното събитие, в процеса следва да бъде установено осъществяването на следните елементи от фактическия състав на посочената правна норма: 1) съществуването на валиден договор за имуществено застраховане, сключен между застрахователя и увредения; 2) настъпване на събитие, което съгласно договора е риск, който застрахователят покрива; 3) наличието на щети по застрахованото имущество, които да са в причинна връзка със събитието, т.е. да са следствие от него.

В случая се установява валидно възникнало правоотношение от сключен договор за имуществено застраховане, като ответникът не представи каквито и да е доказателства във връзка с твърденията за нищожност на договора поради липса на предмет на същия, от които да е видно, че към датата на сключване МПС, по отношение на което е поел имуществената отговорност на застрахователя процесното МПС е било обект на предходна кражба и е застрахован друг автомобил. Следователно, ответникът не доказва хипотезата на чл. 9.2. от Раздел I от Общите условия.

В обхвата на застрахователно покритие е и обезщетението за щетите по застрахованото имущество, причинени от настъпване на определени рискове по клауза "Каско плюс", която видно от представените и приети от застрахования Общи условия включва и обезщетяването на щети на МПС, получени от кражба на цяло МПС. Материално легитимирано лице по полицата е собственикът на МПС, какъвто се установи да е ищецът понастоящем и към датата на събитието, предвид представеното свидетелство за управление и договор за покупко-продажба на МПС от 14.10.2021 година на л. 120 от делото, сключен в изискуемата по закон форма - писмена, с нотариална заверка на подписите.

Предвид посоченото по-горе, установи се и настъпване на застрахователно събитие – противозаконно отнемане на застрахованото по полицата МПС, в срока на действие на застрахователния договор, в който случай претърпените от застрахованото дружество вреди се изразяват в претърпяната загуба, съизмерима с действителната стойност на автомобила към датата на събитието – средната пазарна цена на автомобила към този момент или

сумата, с която вместо застрахованото имущество може да се закупи друго със същото качество. Съдът приема, че същата е на посочената от вещото лице стойност, която е съобразена с конкретното състояние и оборудване на МПС, вкл. и с отразеното в протокола за оглед от 15.10.2021 година на л. 101 от делото. Не се доказва МПС да е имало невъзстановени щети, които не са взети предвид от вещото лице при изготвяне на заключението по задача първа, нито се доказва възражението за това, че застрахованото МПС /с посочени в исковата молба номер и рама/ не е било в състояние, годно за употреба при сключване на договора, алтернативно – че на оглед пред застрахователя е преминало друго МПС. Тук следва да се отбележи, че нито в протокола за оглед, нито по-късно преди завеждане на делото застрахователят е и имал възражения в тази насока.

При настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение, което не може да надхвърля застрахователната сума (лимита на отговорност), освен когато това е предвидено в този кодекс и е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието. Следователно, обезщетение е дължимо именно в претендирания размер, тъй като той е посоченият и от вещото лице и не надхвърля уговорената в договора застрахователна сума /лимита на отговорността на застрахователя/, дори при отчитане на посочения от експерта процент разлика.

По възраженията на ответника, свързани с твърденията за наличие на хипотези от ОУ, които съобразно уговореното отговорността на застрахователя е изключена.

На първо място, ответникът се позовава на чл. 9.1.22. от ОУ, според които застрахователят не отговаря при кражба на цяло МПС, когато преди настъпване на застрахователното събитие МПС е оставено незатворено или незаклучено, и/или с работещ двигател, и/или с невключени, неизправни, отстранени устройства за сигурност, и/или ако контактните ключове, активиращите устройства/приставки на допълнителните средства за защита. По делото не се събраха, каквито и да е доказателства за реализиране на някой от посочените в нормата факти, а още по-малко и същият да е спомогнал и да е в пряка-причинна връзка с настъпване на събитието и съответно – вредите /така решение на ВКС, I ТО № 141/08.10.2015 година по т.д. № 2140/2014 година/.

На второ място, както беше посочено по –горе, по делото няма доказателства и за реализиране на риска при условията на чл. 9.2 от Раздел 1 на ОУ, а именно застрахованият автомобил да е бил обект на престъпление или обявен за издирване към датата на сключване на застрахователния договор.

На следващо място, според чл. 9.3.1., застрахователят не покрива вредите при осъществен риск и когато във връзка с настъпване на застрахователно събитие, както и при предявяване на застрахователна претенция, ЗАСТРАХОВАНИЯТ, лично или чрез свой представител декларира пред ЗАСТРАХОВАТЕЛЯ и/или пред компетентните органи, обстоятелства за събитието, вида и размера на вредите и др., които не съответстват на действителните, както и в случаите в които представи неистински документи или документи с невярно съдържание. Такива обстоятелства също не се установиха в процеса.

По възражението за съдебно прихващане:

Ответникът е направил изявление за съдебно прихващане със сумата от 1974,22 лева, представляващи 3-та и 4-та поредни вноски от застрахователната премия по застрахователен договор № 440121213119102 от 15.10.2021 г. (всяка от по 987.11 лв.).

Съгласно чл. 369, ал. 2 КЗ и чл. 5.5. от Раздел 1 на ОУ, когато застрахователно събитие е настъпило, преди застрахователната премия да е издължена изцяло от застрахователя, застрахователят може да удържи неиздължената премия /съответно –вноски от същата/ от дължимото застрахователно обезщетение или сума. Правото му по чл. 369, ал. 2 КЗ е упражнено с предявеното в отговора срещу исковата молба възражение за прихващане на вземанията му за две вноски за застрахователна премия по договора с падежи 14.04.2022 г. и 14.07.2022 г. Ищецът не ангажира доказателства, а и твърдения за плащането на посочените вноски за застрахователна премия, поради което възражението на ответника за прихващане се явява основателно.

В заключение, при отчитане на погасителния ефект на съдебното прихващане съдът приема, че вземането на ищеца за застрахователно обезщетение при установения му общ размер от 75695 лева остава дължимо за сумата от 73 720,78 лева, за която искът с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ се явява основателен и следва да бъде уважен.

За разликата до пълния му предявен размер от 75 695 лв. искът за застрахователно обезщетение подлежи на отхвърляне (поради прихващане с вземанията на ответника за неплатени вноски за застрахователна премия).

По разноските.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 1 и 3 ГПК всяка от страните има право да иска от другата страна възстановяване на част от разноските, които е направила за исковото производство, съразмерно на уважената, респективно отхвърлената част от исковите.

В случая, ответникът доказва сторени разноски от 600 лева за вещо лице и 360 лева за юрисконсулт, които претендира. Съответно, дължимата част от разноските, съответна на отхвърлената част от иска е в размер на 25.04 лева.

Ищецът е доказал разноски от общо 6427,80 лева – за адвокат, ДТ и вещо лице, от които следва да му се присъдят 6260,15 лева, съответно на уважената част от исковите.

Съдът извършва компенсация, в следствие на което на ищеца следва да се присъдят разноски от 6235,11 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Застрахователна компания „ДЗИ - О.З.“ ЕАД ЕИК: **** ДА ЗАПЛАТИ на „Т.Х.“ ЕООД , ЕИК: ****, на основание чл. 405, ал. 1 КЗ сума в размер на 73 720,78 лв., представляваща застрахователно обезщетение, дължимо по договор за имуществена застраховка "Каско плюс" за лек автомобил Порше Макан с рег. № ****, сключен със

застрахователна полица № 440121213119102 от 15.10.2021г., за вредите, настъпили от застрахователно събитие – противозаконно отнемане на застрахованото моторно превозно средство, извършено в периода 28.01.2022 година - 29.01.2022 година, ведно със законната лихва върху главницата от 30.12.2022 г. - датата на подаване на исковата молба и до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до пълния предявен размер от 75 695 лв., като погасена чрез прихващане с вземане на ответника по чл. 369, ал. 2 КЗ в размер на общо 1974,22 лева, представляващо стойността на две непогасени вноски от застрахователната премия с падежи 14.04.2022 година и 14.07.2022 година.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК Застрахователна компания „ДЗИ - О.З.” ЕАД ЕИК: **** ДА ЗАПЛАТИ на „Т.Х.” ЕООД , ЕИК: **** **сумата от 6235,11 лв.** съответни разноси в производството, по компенсация.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____